

HATÁRRENDESZETI KIRENDELTSÉG KISZOMBOR

210.03.17

TÁJÉKOZTATÓ

**a határrend és határőrizet helyzetéről,
valamint a határforgalom 2019. évi alakulásáról**

Bevezetés

A 2019. évi feladatokat a belügyminiszter úr által meghatározottak, az Országos Rendőr-főkapitányság, a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: CSMRFK) és a Kiszombori Határrendészeti Kirendeltség (továbbiakban: kirendeltség) munkatervében foglaltak szerint a kirendeltség időarányosan végrehajtotta.

A kirendeltség illetékességi területe a Triplex Confinium és a PP 5 határjelek között, 27.762 méter magyar – román és F170 – F82 határjelek közötti 20.482 méter szerbiai, schengeni külső határszakaszra terjed ki. A határszakasz 48.244 méter szárazföldi és 583 méter vízi részből tevődik össze, így 48.827 méteren látta, látja el feladatait. A kirendeltség illetékességi területe két folyó és az államhatár által határolt területen helyezkedik el, 9 települést és 1 településrészt magába foglalva, amelyek 44.000 lakossal rendelkeznek, akik 499,6 négyzetkilométeren laknak, vagy tartózkodnak.

A 2019-es évtől a kirendeltség 4 szolgálati helyet működtetett, a meglévő két határátkelőhelyen kívül egy harmadik is megnyílt, amely szerb viszonylatban teremtette meg a két ország, valamint az Európai Unió állampolgárai számára a szárazföldi határátlépés lehetőségét 07:00 és 19:00 óra között, a hét minden napján.

Az értékelt időszakot kezdetben a látens, majd a második félévtől már a láthatóbb és egyre erősödő migráció jellemezte, amely nemcsak az irreguláris migráció, de a hozzá kapcsolódó, embercsempész személyek és szervezetek területen történő megjelenését eredményezte.

A kitűzött teljesítménycélok migrációs megelőző, felderítő, valamint más összetevőjű vonatkozásban is kiváló szinten teljesültek, az elmúlt évben a kirendeltség kivételes értékelést kapott.

I. Helyzetértékelés

A kirendeltség határőrizeti, határforgalomellenőrzési feladatain kívül, az illetékességi területén található települések közrendjének és közbiztonságának fenntartásában, a lakosság szubjektív közbiztonságérzetét negatív befolyásoló cselekmények megelőzésében és felderítésében is tevékenyen részt vett. Ennek során az elmúlt évben a munkatársak 52 esetben fedtek fel valamilyen bűncselekményt, majd adták át annak elkövetőjét az eljárásra jogosult hatóság képviselőjének. Ezek az események, elkövetői magatartások jelentős arányban kapcsolódtak a schengeni határátlépés illegális, vagy a gépjárművek engedély nélküli, államhatáron való átjuttatásának szándékához, az Ideiglenes Biztonsági Határzárhoz (továbbiakban: IBH), a területen megjelenő migránsok államhatáron történő engedély nélküli átkíséréséhez és embercsempészek általi továbbszállításához, valamint a közúti közlekedés biztonságát veszélyeztető ittas járművezetéshez.

A 2019. évben is folyamatos volt az elemző-értékelő tevékenység segítségével összegyűjtött adatok feldolgozása, a kockázatelemzés és kockázatértékelés alapján alkotott elkövetői profilokkal rendelkező, a területen megjelenő embercsempészséssel gyanúsítható személyek és járművek ellenőrzéseinek, az igazoltatások tapasztalatainak értékelése, valamint az illetékes hatóságok részére történő továbbítása. A Makói és a Szegedi Rendőrkapitányság vonatkozásában is történtek olyan jellegű - nem csak migrációs - együttműködések, amelyek a térség közrendjének és közbiztonságának megőrzését voltak hivatottak fenntartani. A

kirendeltség intézkedő állománya segítséget nyújtott kábítószergyanús anyagok beazonosításához, lopott gépjárművek és közokirat-hamisítások felfedéséhez.

II. Határellenőrzési tevékenység értékelése

A feladatok maradéktalan elvégzésének érdekében a kirendeltség állománya közterületen 40.098 órát töltött 3575 fővel (2018. évben: 41.990 óra 3730 fővel). Nem közterületen 112.293 órát 9948 fővel (2018. évben 80.867 órát 7508 fővel), amelyből határforgalom ellenőrzésben 3296 fő 39.552 órát teljesített (2018. évben 2947 fő 35.387 óra).

Az előállítások, elfogások száma 2019. évben 194 fő, míg 2018. évben 88 fő volt. Ebből az illegális migrációhoz kapcsolódó elfogás, előállítás intézkedések száma 2019. évben 46 esetben 143 fő, 2018. évben 15 esetben 32 fő volt.

A határőrizeti, de leginkább a határforgalomellenőrzési tevékenység során kiemelt figyelmet kapott a közlekedésrendészeti szabályok betartatásának ellenőrzése. Az átkelőhelyeken belépésre jelentkező gépjárművek vonatkozásában a szemrevételezéssel is megállapítható, műszaki deficiitek vizsgálata folyamatos volt, valamint állandó feladatként jelentkezett a tehergépjárművek és autóbuszok vezetőinek kivétel nélküli alkoholszondás ellenőrzése. Ezeknek a vizsgálatoknak köszönhetően több esetben éltek az intézkedő munkatársak a műszakilag nem megfelelő állapotú gépjárművek visszafordításának lehetőségével. A 2019. évben alkoholszondás ellenőrzést 7431 esetben (2018-ban 5023) hajtott végre a kirendeltség hivatásos állománya. Ittas vezetés miatt közigazgatási eljárás megindítására 4 esetben került sor, ugyanezen okból, de büncselekményi alakzat bekövetkezése miatt 7 esetben történt büntető feljelentés megtétele.

A szabálysértési és helyszíni bírságolási tevékenység során, 2019. évben 631 esetben (30 fő magyar, 601 külföldi szabálysértő) szabtak ki az intézkedő kollegák bírságot, amely 75%-os növekedést jelent, mivel 2018-ban 361 esetben került kiszabásra bírság 19 fő magyar, és 342 külföldi személlyel szemben.

A szabálysértési feljelentések száma a 2018. évi 6 eseményről 2019. évben 14-re változott, amely 133%-os növekedés.

A közigazgatási bírságolási tevékenységben (ittas vezetés, e-útdíj szabályok) a korábbi évekhez képest csökkenés következett be. Ennek oka egyrészt a tehergépjármű-forgalom csökkenésben, másrészt a fedélzeti eszközt használó, így az automatikus útdíj fizetést preferáló cégek arányának növekedésében keresendő. 2019. évben 275 esetben történt intézkedés közigazgatási bírsággal kapcsolatos ügyben, míg 2018. évben 304 esetben. A kiszabott bírságok és letétösszegek tekintetében növekedés következett be 2019-ben, mivel az elmúlt évben 10.796.000 Ft összegben, 2018. évben pedig 10.062.000 Ft összegben szabtak ki a kirendeltség ügyintézői közigazgatási bírságot, vagy vételeztek be letéti összeget.

A 2019. évi feladatokat a határforgalom ellenőrzése és az új határátkelőhely megnyitására való felkészülés mellett, az illegális migrációt megelőző, felderítő feladatrendszer befolyásolta leginkább. Az év során a kirendeltség zöldhatárőrizeti rendszerében az észlelésre, a megakadályozásra helyeződött a hangsúly, minél inkább megelőzendő az illegális átjutást. Ez mindaddig sikerült is, amíg a migrációs nyomás olyan mértékűvé nem vált, amely már meghaladta a jogsértő személyek államhatáron kívül tartásának lehetőségét. Ahogy ez a nyomás elérte a kritikus szintet, a határőrizeti rendszer átszervezésével a továbbra is

hangsúlyozott megakadályozások mellett, a kismélységi elfogásokra, a határőrizeti rendszer többlépcsős kialakítására történtek lépések. Ezzel együtt fokozódott a lehetséges embercsempész útvonalak nyílt és operatív megfigyelése, a területen mozgó, embercsempészéssel összefüggésbe hozható személyek kiszűrése. Fentiek eredményeként 2019. évben 133 esetben 544 fő bejutását akadályozta meg az intézkedő állomány szolgálata során (2018-ban 10 esetben 50 főt), amely a személyek számában 309%-os növekedést jelent, míg kihasználva a jogi határzár adta törvényi lehetőségeket, 21 esetben 111 fő (2018-ban 12 esetben 31 fő) feltartóztatása és visszakisérése történt, amely a személyek számában 258%-os növekedést jelent.

A járőrszolgálatok során több esetben sikerült az alkalmazott technikai eszközök segítségével, még a szomszédos ország területén úgy észlelni migrációgyanús személyek mozgását, hogy azok meg sem próbálták az államhatár közvetlen közelébe jutni, illetve a szomszédos ország határőrizeti szerveinek átadott információknak köszönhetően még ott sikerült megakadályozni az illegális átjutást magyar területre. A határsértők állampolgársági megoszlása némileg változott, míg 2018-ban főleg irániakkal és koszovóiakkal, addig 2019-ben afgán, iraki, pakisztáni, bangladesi, sri-lankai és szír állampolgárokkal szemben kellett intézkedni illegális migrációs cselekmények miatt. A szerb és román féllal folyamatos, akár napi szintű volt a kapcsolattartás a rendelkezésre álló információk beszerzését illetően, az együttműködés mindkét féllal jó.

A 2019. évben az ideiglenes biztonsági határzárral nem rendelkező román határszakasz migrációs mozgása is jelentősen nőtt (2019. év román zöldhatár: 124 fő, 2018. év román zöldhatár: 31 fő), az elfogott határsértők az érvényben lévő visszafogadási egyezmény értelmében visszaadásra kerültek Romániába. Az illegális bevándorlással szembeni fellépés eredményességét segítette az értékelt időszakban a tiszaszigeti és kübekházi stabil hőkamera.

Az államhatár védelme mellett jelentős feladatot generált a határforgalom ellenőrzése is. Kiszombor Közüti Határátkelőhelyen folytatódott a határforgalom csökkenése, amely 2019. évben 1.165.449 fő átléptetett személyt, valamint 483.480 járművet (2018 évben: 1.226.069 fő, 477.483 jármű) jelentett. Tiszasziget Közüti Határátkelőhelyen ezzel ellentétben a forgalomnövekedés folytatódott, 2019. évben 590.125 személy, valamint 265.663 darab jármű került átléptetésre (2018 évben: 572.373 személy, 253.723 jármű).

Schengeni jelzés felfedésére 2019. évben 1196 esetben, míg 2018. évben 1305 esetben került sor (-7,6%). A határforgalom ellenőrzése során foganatosított visszairányítások száma csökkent (2018. évben 87, 2019. évben 132 eset, -33,9%). A csökkenés több okra vezethető vissza. Egyrészt Kiszombor Közüti Határátkelőhely folyamatosan csökkenő határforgalma, másrészt az ott közlekedők állampolgársági összetétele ad erre magyarázatot. Ez az átkelőhely kiesik a nagy nemzetközi legális migrációs útvonalakból, jelentős a határ menti ingázók, bevásárlóturisták, munkába járók, illetve a fürdőturisták aránya. Ezen kívül elenyésző az egyéb, és azon belül is a harmadik országbeli állampolgárok aránya. Tiszasziget Közüti Határátkelőhelyet egyre nagyobb arányban használják a magyar állampolgárok, a visszairányítások esetén szóba jöhető szerb állampolgársági kör aránya folyamatosan csökkent. Jelentős a kettős, magyar-szerb állampolgárok aránya is, akik határátlépésük során magyar állampolgári jogaikkal élnek, átlépésük során magyar állampolgárként jelentkeznek átlépésre.

III. Együttműködés

A kirendeltség szolgálati feladatai során együttműködött állami és civil szervezetekkel, amelynek során a Polgárőrség, a NAV, a Katasztrófavédelem, a Természetvédelmi Őrszolgálat, a Nemzeti Védelmi Szolgálat és a szomszédos országok határőrizeti szerveinek munkatársaival hajtott végre bűnmegelőző, bűnfelderítő feladatokat. Munkakapcsolatban állt továbbá mezőéri szolgálatokkal, gazdakörökkel, vadásztársaságokkal, önkormányzatokkal, a Katonai Ügyészség, a Terrorelhárítási Központ, valamint az Alkotmányvédelmi Hivatal területileg illetékes szervével. A külkapcsolatok terén a Nagyszentmiklósi és a Djala-i Határrendészeti Kirendeltség vezetőivel minden hónapban találkozóra került sor, ahol a havi események és tapasztalatok megbeszélésén túl, napirenden voltak a jövőbeni teendők is.

A 2019. évben a román határőrizeti szervekkel 208, míg a szerb határőrizeti szervekkel 296 órában (2018: 320 óra) történt közös szolgálatellátás. A NAV munkatársaival Tiszasziget és Kübekháza Közúti Határátkelőhelyeken folyamatosan, Kiszombor Közúti Határátkelőhelyen eseti jelleggel, a Katasztrófavédelemmel 4 órában (2018: 16,5 óra), a Makói Rendőrkapitánysággal 61,3 órában teljesített közös szolgálatot a kirendeltség állománya. Stratégiai partnerként a Polgárőrséggel 823,5 órában (2018: 148,5 óra) zajlottak közös szolgálatok. A települési önkormányzatokkal élő kapcsolatot tartott fenn a kirendeltség, igény esetén személyes megjelenéssel valósult meg a helyi lakosság tájékoztatása a lakókörnyezetet érintő, határrendészeti vonatkozású eseményekről. Az együttműködés a szomszédos határrendészeti kirendeltségekkel napi rutin szerint működött. A Makói Rendőrkapitánysággal heti rendszerességgel történt vezetői szintű személyes egyeztetés.

Összegzés

Megállapítható, hogy a kirendeltség a 2019. évre kitűzött szakmai célkitűzéseket hiánytalanul megvalósította, valamennyi szakterület vonatkozásában teljesítette.

A kirendeltség szakmai tevékenységének megismertetése, eredményeinek bemutatása, az állampolgárok és az utasforgalom tájékoztatása érdekében folyamatos és fokozott volt a média kínálta lehetőségek kihasználása, melyben jelentős segítséget nyújtottak a CSMRFK kommunikációs munkatársai.

A 2020. év főbb célkitűzései:

1. Az illegális migráció és az államhatár rendjét érintő egyéb jogellenes cselekmények elleni eredményes és következetes fellépés érdekében a határrendészeti feladatok schengeni követelményeknek megfelelő végrehajtása.
2. A határforgalom rendészeti ellenőrzése során a követelmények érvényesítése, az operatív beavatkozás lehetőségével a várakozási idők csökkentése.
3. Szoros együttműködés kialakítása és fenntartása a nemzeti és nemzetközi szervekkel az államhatár rendjének biztosítása, az illegális migrációval összefüggő jogellenes cselekmények megelőzése, felderítése érdekében.

4. Közreműködés a szakképzési rendszer átalakításából adódó, továbbá a hivatásos állomány tagjainak alkalmasság-vizsgálati és kiválasztási rendszerének megújításával kapcsolatos feladatok előkészítésében és végrehajtásában, a változó személyi és tárgyi feltételekhez igazodó, a szervezeti, technológiai és humánerőforrás-gazdálkodási területen is megújulni képes szervezeti működés érdekében.

Kiszombor, 2020. 00. 17.

Éberhardt Gábor r. ezredes
rendőrségi főtanácsos
határrendészeti kirendeltségvezető